

SLOBODNE TEME

57. ZNAČAJ KONTINUIRANE MEDICINSKE EDUKACIJE LEKARA OPŠTE PRAKSE U PREHOSPITALNOJ PRIMENI MERA OSNOVNE ŽIVOTNE POTPORE

Gajić V¹, Rašković A¹, Milojević D¹, Gajić S², Jovanović B¹, Lazarević O.

¹Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kragujevac

²Dom zdravlja Kragujevac

UVOD. Značaj kardiopulmonalne reanimacije ne treba posebno isticati. O reanimaciji se svake godine, napiše hiljade članaka u stručnoj i naučnoj literaturi, širom sveta, ali ne i kod nas. U svakodnevnoj jurnjavi sa ogromnim brojem pacijenata lekari domova zdravlja su o ovoj temi možda neopravданo zapostavljeni i neobavešteni. Jer smrt se dešava na svakom mestu i u svako doba.

CILJ RADA je bio da se procene postojeća znanja i sposobnosti lekara opšte prakse Doma zdravlja Kragujevac u prehospitalnoj primeni mera osnovne i više životne potpore, kao i opravdanost kontinuirane medicinske edukacije ove grupe.

METODOLOGIJA je podrazumevala teorijsku i praktičnu edukaciju o osnovnoj i višoj životnoj potpori kardiopulmonalne reanimacije kroz seriju predavanja i vežbi pri domu zdravlja Kragujevac, u vremenu od januara do maja 2006. godine pri čemu je obuhvaćeno 70 lekara i 123 medicinskih sestara i tehničara iz 17 gradskih i seoskih ambulanti doma zdravlja u Kragujevcu. Edukacija je izvođena po ABC protokolu uz uključivanje najnovijih standarda "American Heart Association" iz 2005 godine, koju su sprovodili lekari specijalisti urgentne medicine, kao i treneri PHTLS-a. Polaznici obuke su popunjivali specijalno dizajniran test za ovu priliku pre i posle edukacije, a zatim je izvršena statistička obrada podataka pri čemu smo koristili objektivne matematičko-statističke metode, adekvatno primenjene vrsti i tipu podata i statističkom testu. Koristili smo metode deskriptivne statistike: tabeliranje, grafičko prikazivanje, apsolutne i relativne frekvencije i metode neparametarskih statističkih testova- χ^2 -test.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA. Rezultati testa osnovne životne potpore pre obuke su pokazali da lekari opšte prakse imaju kritično mali prag znanja iz ove oblasti i pojedinačna uspešnost popunjavanja testa za osnovnu životnu potporu ide od 10 do 60% pri čemu je srednja prosečna uspešnost popunjavanja testa 47,79% (nisu znali odgovor na svako drugo pitanje), dok su rezultati testa posle obuke pokazali značajno povećanje nivoa znanja i veština jer se pojedinačna uspešnost popunjavanja testa kreće od 35 do 95% pri čemu je srednja prosečna uspešnost popunjavanja testa 85,83% (nisu znali odgovor na svako sedmo pitanje).

ZAKLJUČAK. Od medicinskih radnika se očekuje da budu kormilari složene i nimalo lake plovidbe do cilja koji predstavlja vraćanje u život već ugaslog pacijenta, pa se vrlo često u ovakvim situacijama na njih gleda kao na svemoguće spasioce. Ova studija govori da će ti pogledi ostati najobičnija iluzija, ako se ne primeni sveobuhvatna edukacija, i po vertikali i po horizontali, i to na nacionalnom nivou.

Ključne reči: kontinuirana edukacija, prehospitalna primena osnovne životne potpore, lekari opšte prakse